

بررسی جایگاه سلسله مراتب مکان های مذهبی در معماری ایرانی (نمونه موردی مسجد امام اصفهان و مسجد گوهر شاد مشهد)

هادی سروری^{۱*}، زهره قاجاریان^۲، سیده سمیرا مرتضوی، زهرا زهانی

۱- استادیار دانشگاه آزاد مشهد، دانشکده شهرسازی (hadi_sarvari@yahoo.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری اسلامی، دانشگاه بین الملل امام رضا (ع) Zohreh.ghajarian@yahoo.com واحد مشهد

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری اسلامی، دانشگاه بین المللی امام رضا (ع) واحد مشهد asandek@yahoo.com

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری اسلامی، دانشگاه بین المللی امام رضا (ع) واحد مشهد zazahani63@yahoo.com

چکیده

معماری ایرانی متأثر از اندیشه و نگرش هایی در هر دوره بوده است و کالبد آن همواره با تفکرات بنیادین ارتباط داشته است. در این بین اصل سلسله مراتب یکی از اصول حاکم بر جهان هستی است. سلسله مراتب فضایی در معماری ایرانی به بررسی چگونگی چیدمان فضاها در کنار یکدیگر می پردازد. این مسئله نشان دهنده ی نمود سلسله مراتب فضایی غالب در مجموعه های عبادی از آتشکده ها تا کلیساهای معاصر می باشد. مساجد و فضاهای مذهبی به دلیل موضوعیت خاص معنوی و روحانیشان؛ دارای سلسله مراتبی پیچیده شده اند که علاوه بر سلسله مراتب عملکردی و فضایی و بصری و فرمی و ... که در اکثر ابنیه سنتی و مذهبی جهان قابل شناسایی است و دارای مفاهیم دیگری از سلسله مراتب در بطن خود نیز میباشند که لایه های عمیق تری از وجود آدمی را مورد مخاطب قرار می دهد. این مقاله با روش توصیفی - تحلیلی و با تاکید بر مشاهدات صورت گرفته از مسجد امام اصفهان و مسجد گوهر شاد صورت گرفته است و در پایان این نتیجه بدست آمده است که نتایج تحقیق نشان می دهد در سلسله مراتب مسجد این ویژگی ها وجود دارد.

اطلاعات مقاله

زمینه تخصصی مقاله:
معماری

دریافت:

پذیرش:

واژگان کلیدی:

معماری، سلسله مراتب،
مسجد امام اصفهان

پایگاه نمایه کننده:

پایگاه استادی علوم جهان اسلام

